65ste Jaargang No 5448

DAGBLAD

Zaterdag 12 Juni 1948

AMIGOE di CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling.

Advertentieprijs ƒ 1.—, ƒ1.25 en ƒ2.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao, Directeur A. C. Beerman.

Adres voor directie, redactie en administratie: Concientiesteeg 27. Postbus no. 80. tel. Directie en Administratie 1550. Redactie 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376: voor Aruba San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandse Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad Curaçao. Voor Holland, Amsterdamse Bank te Rotterdam.

Schendingen van de Wapenstilstand in Palestina

Arabieren en Joden beschuldigen elkaar wederzijds

Minister-president Schuman stelt de vertrouwenskwestie

DE TOESTAND IN PALESTINA.

De Palestijnse wapenstilstand bracht 2 grote veldslagen en verschillende andere acties tot een stilstand, maar op de eerste dag werden wel van beide zijden beschuldigingen geuit over overtredingen. De Syrische zaakgelastigde te Cairo maakte bekend, dat hij opdracht ontving om te protesteren tegen een tweede luchtaanval op Damascus door Joodse vliegtuigen na de wapenstilstand en hij verklaarde, dat zijn land zich niet aan de wapenstilstand gebonden acht als de overtredingen voortduren.

Graaf Folke Bernadotte, de bemiddelaar, deelde mede, dat hij de Uno-waarnemers opdracht gaf om zo spoedig mogelijk de klachten betreffende vier afzonderlijke overtredingen door de Joden te onderzoeken.

Telegrammen van de fronten zeiden, dat tot bijna de laatste minuut de Joden en Arabieren vochten voor grote beslissingen op het Zuidelijk front van Tel Aviv en rondom Latrun met het doel de vitale hoofdweg naar Jerusalem in macht te hebben. Joodse luchtmacht viel Damascus aan in de laatste uren voordat het staakt het vuren van kracht werd.

Gezaghebbende Transjordaanse autoriteiten verklaarden, dat de Joden, zes uren nadat het staakt het vuren ,op alle fronten van kracht was geworden, hun aanval op de Syriërs ten Oosten van Mishmar Hay Yarden en ten zuiden van het meer Hula in Noordoost Palestina hervatten. De Syriërs beweerden deze stelling in de laatste uren van het offensief van gisteren veroverd te hebben. Een officiële Transjordaanse autoriteit verklaarde eveneens, dat de Joden de wapenstilstand vijf uren, nadat zij van kracht werd, verbraken door een machinegeweeraanval te doen op het vliegveld Lydda en op Wadi El Khoyar tussen Tel Aviv en Jerusalem. Het Arabische legioen zeide, dat zijn commandanten het vuren niet beantwoordden.

Aan de andere kant beschuldigde een Israëlitische communiqué de Arabieren ervan, dat zij dertig minuten, nadat de wapenstilstand van kracht was geworden, een zware aanval deden op Sedjera in een poging de weg in het Noorden van Galilea tussen het Joodse Afola en Tiberias door te snijden. Het communiqué zeide, dat de Arabieren ophielden te schieten in sommige streken, maar dat zij in andere gebieden de strijd gewoon voortzetten.

Syrische autoriteiten te Damascus uitten de beschuliging, dat een Joods vliegtuig hun hoofdstad twee en een half uur na het wapenstilstandsuur aangevallen had en weggejaagd was door een Syrische luchtmacht.

De Egyptenaren zeiden, dat in een phase van de slag, die rond de plaatsen Metsianin en Nitsanim plaats had, de Israëlieten 300 man verloren.

De Joden zeiden echter, dat zij hun revanche namen door de verovering van de twee Arabische dorpen Julis en Jashur.

BERNADOTTE DOET BEROEP OP ENGELAND.

Graaf Folke Bernadotte, de Uno bemiddelaar voor de Palestijnse kwestie die onlangs de wapenstilstand tot stand heeft gebracht, heeft informeel aan Engeland gevraagd om te voorzien in de transportmiddelen door de lucht over zee en over land, teneinde mede te helpen aan de supervisie van de wapenstilstand in Palestina. Dit werd medegedeeld door een zegsman van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Londen. Deze zegsman verklaarde dat Bernadotte een antwoord zal ontvangen, zodra hij zijn verzoek officieel indient.

Bevoegde bronnen delen mede, dat indien Engeland dit verzoek inwilligt, het zijn gevolgen zal hebben op de Britse blokkade van de Palestijnse kust.

Gedurende de laatste twee jaren van zijn mandaatschap over het Heilig Land heeft Engeland een strenge controle geoefend op de kust van Palestina, teneinde te voorkomen dat Joden zonder visa het Heilig Land binnenkomen.

SPOORLOOS VERDWENEN.

Rachid Abdullah Daher, een 75 jarige Syrier, verdween spoorloos van het vliegveld Ciampino, alwaar hij per vliegtuig uit Brazilië was aangekomen.

Hij liet zijn bagage en documenten op het veld achter.

De leden van de bemanning van de Panair do Brazil verklaarden dat de passagier tekenen vertoonde van geestelijke verwarring.

SYRIE KLAAGT.

Syrie heeft aan de Uno bericht, dat vliegtuigen van Israël een bombardement hebben uitgevoerd op Syrisch grondgebied, na het vastgesteld uur voor de aanvang van de wapenstilstand. Faris El Khoury van Syrië die momenteel voorzitter is van de veiligheidsraad heeft verklaard dat hij twee rapporten heeft ontvangen van zijn regering, handelend over Joodse aanvallen nadat het bestand van kracht is geworden.

Khoury berichtte dat Syrie graaf Bernadotte op de hoogte heeft gesteld van de Joodse verbreking van het bestand en heeft gevraagd om onmiddellijk onderzoek.

TRUMAN BENOEMT AMBASSADEURS.

Uit Washington bereikt ons het bericht dat de Noordamerikaanse president Harry S. Truman de heer Harold H. Titman Jr. benoemd heeft tot ambassadeur van Peru in opvolging van de afgetreden Cooper.

Titman is afkomstig uit de staat Missouri en is thans ambassadeur te Haiti. Ook heeft Truman aan de Senaat gevraagd haar goedkeuring te hechten aan de benoeming van William E. Decourcey van Texas als ambassadeur te Haiti in opvolging van Titman.

De ontslagname van Cooper is van kracht op 15 Juli as. Titman was vroeger in dienst van het departement van buitenlandse zaken en heeft veel ervaringen opgelopen inzake Europese aangelegenheden. Tijdens de oorlog was hij bijv. assistent van Myron Taylor, de persoonlijke vertegenwoordiger van president Truman bij de Paus. Momenteel is Decourcey chef van het corps van buitenlandse dienst met buitenlandse functie. Hij heeft talrijke posten bekleed in Europa en heeft veel gewerkt voor het departement van Buitenlandse zaken.

ER IS NOG NIETS DEFINITIEFS.

De Franse Minister van Buitenlandse Zaken Bidault heeft aan het parlement verklaard dat hij niet veel enthousiasme gevoelt voor de zesmogenheden overeenkomst inzake Duitsland.

Bij het begin van de derde dag van debatten over de Buitenlandse politiek van Frankrijk, aldus bericht ons Louis Nevin uit Parijs, heeft de Minister van Buitenlandse Zaken aan de afgevaardigden verklaard dat „er nog niets definitiefs is." De overeenkomst zal niet definitief zijn, alvorens hij goedgekeurd wordt door het parlement.

Éven voordat deze debatten begonnen, kwam het kabinet in een buitengewone zitting bijeen. Men zou aan premier Schuman de opdracht hebben gegeven om het bestaan van zijn kabinet afhankelijk te stellen van een goedkeuring van deze zesmogendheden overeenkomst. Indien noodzakelijk moest de premier een motie van vertrouwen eisen.

VOELHOORNS VOOR AUTO'S

Een Zweedse uitvinder heeft een soort voelhoorn voor auto's ontworpen, die op de achterbumper gemonteerd dient te worden en waardoor het achteruit de garage inrijden of het wegrijden uit een parkeervolonne zeer wordt vereenvoudigd.

Het voelapparaat is verstelbaar en kan op iedere soort personen of bestelauto worden gemonteerd. Voor de productie worden licenties afgegeven. (Ec. Voorl.)

OP HONEYMOON.

Koning Michaël van Roemenie en Prinses Anna van Bourbon Parma, zijn na hun huwelijk op Honeymoon gegaan. Het pas getrouwde jonge bruidspaar heeft intrek genomen in het zomerpaleis van de Griekse Koninklijke familie te Tatoi-Tati. De Deense prinses zal thans de titel dragen van „koningin van Roemenie". Koning Michaël heeft op het eind van verleden jaar afstand gedaan van de troon van Roemenie. Koning Paul van Griekenland is een oom van koning Michaël. Er is geen officieel commentaar uit Roemenie. De nieuwsbladen van Boekarest ignoreren het huwelijk.

NIEUWS IN HET KORT.

— Prins Bernhard danste op een boerenbruiloft te Lochem een wals met de bruid.

— Van het Deense schip „Kjobenhavn" zijn 117 man verdronken.

— Generaal motors Detroit maakte bekend, dat 200.000 arbeiders wegens staalgebrek voor 10 dagen uitgeschakeld zullen zijn.

— Het grensverkeer tussen de Sovjet- en Amerikaanse zone is stroever geworden en op sommige plaatsen ligt het geheel stil. De Russen eisen naast een paspoort ook een voorrangsbewijs.

Curaçao in een impasse

— Het wonderlijke politiek gebeuren van de laatste maanden, uitlopend in de Statenvergadering van Donderdag jl. vereist wel enig commentaar.

— De feiten staan nu wel vast. De Regering heeft de nieuwe Staatsregeling tien dagen na afkondiging in werking willen doen gaan. De Gouverneur schijnt gereed te zijn geweest met een College van Bijstand en met een nieuw kiesreglement, waarmede dan het einde van dit jaar de nieuwe Staten zouden kunnen worden gekozen.

— De Regering moet vanzelfsprekend wel geweten hebben, dat een algehele verandering van het kiesreglement, maandenlange voorbereiding vereist. Zij moet ook geweten hebben, dat de Gouverneur met de huidige Staten zou moeten samenwerken tot het einde van dit jaar toe. Waar vóór die tijd geen verkiezingen mogelijk zijn, zou de Gouverneur ook geen gebruik hebben kunnen maken van zijn recht om de Staten te ontbinden.

— Een eerste voorwaarde was dus, het tot stand komen van een College van Bijstand in overleg met de Staten en vervolgens de indiening van het nieuwe kiesreglement. Doch toen er geen college kwam, was indiening van het nieuwe kiesreglement, waarbij immers medewerking van het College van Bijstand nodig is, niet mogelijk.

— Het is echter Donderdagavond gebleken, dat Minister Jonkman de Gouverneur heeft verzocht, niet over te gaan tot de benoeming van dit College van Bijstand, maar.... te wachten totdat een opvolger benoemd zou zijn. De Minister meende, dat dit gewenst was, omdat de opvolger van de heer Kasteel met dit College moet samenwerken.

— Deze motivering echter kan tot zonderlinge gevolgen leiden. Want indien de bestuurswisseling langer zo duren dan de Minister lief is, — en dit is helemaal geen onmogelijkheid, want het schijnt nog maar heel moeilijk te zijn een opvolger te vinden — dan zou de hele wetgeving al die tijd moeten stilstaan.

— En een ieder weet, dat er grote bezwaren kunnen ontstaan, tegen het niet uitvoeren van de wet. Zeker moet dat een Minister, die nog wel jurist is, dit begrijpen. Hij had dit trouwens kunnen voorkomen, door de inwerkingtreding der Wet aan de Kroon voor te behouden, gelijk dit in 1936 is geschied.

— Men heeft nu immers de vreemde toestand, dat de Staten, die in 1947 gecommitteerden hadden kunnen hebben en de landsverordening hebben laten liggen met het oog op de komende wet, op hun beurt staan voor een Minister die van mening is, dat de uitvoering van de wet maar moet wachten op een nieuwe Gouverneur. En dit, nadat dezelfde Minister wist, dat een College van Bijstand door de Gouverneur reeds maanden geleden, zo goed als gereed was. Daartegen bezwaren te maken, zonder zeker te zijn van een andere oplossing, lijkt ons geen wijs beleid.

Misschien is er gerekend op een eerdere Bestuurswisseling, maar zulke zaken vorderen toch altijd veel tijd en brengen immer moeilijkheden met zich mee, vooral als men een nieuwe Gouverneur zet voor een geheel nieuwe wetgeving met zulke ingrijpende wijzigingen.

Hoe intussen de nieuwe Gouverneur uit de impasse moet geraken, schijnt Minister Jonkman niet te hebben overwogen. Ook de nieuwe Gouverneur toch zal in overleg met de Staten in 1947 de heer A. D. Jonckheer hebben voorgedragen. Iedereen weet ook, dat de heren E. Jonckheer en M. F. da Costa Gomez in 1947 dit optreden van de heer A. D. Jonckheer hebben geadviseerd. Iedereen weet ook, dat de Staten in April jl. opnieuw met algemene stemmen het optreden van dezelfde A. D. Jonckheer hebben gewenst. En iedereen, die de Staten van Curaçao kent, weet nu ook wel, wat hun standpunt in de toekomst zijn zal.

Ook hij, die geen vriend is van de Democraten, zal moeten toegeven, dat bij de huidige samenstelling van het Statencollege, voor de nieuwe Gouverneur, een andere weg inslaan, bijna tot de onmogelijkheden behoort.

Het verluidt, dat Minister Jonkman bezwaren heeft gehad tegen de formatie door A. D. Jonckheer, een en ander in verband met het optreden van de Democratische afgevaardigde ter Ronde Tafel Conferentie.

De moeilijkheid is echter, dat men zich op Curaçao niets aantrekt van hetgeen de Heren in Nederland doen, maar wat ze hier doen.

Wij vrezen, dat Minister Jonkman op eigen koers, of, naar sommigen zeggen, op advies van een Curaçaos politicus in Nederland, voortgaande, juist aan degenen, die hij wilde weren, een machtig wapen voor hun demagogische propaganda in handen heeft gegeven.

En het erge is, dat deze propaganda zich richt tegen de Nederlandse Regering, die daarmee de goodwill, die zij meende te bereiken met de Staatsregeling voor een zeer groot deel weer heeft verspeeld.

Curaçao moet echter zo snel mogelijk uit deze impasse komen en de enige oplossing, zou naar onze mening zijn, dat vooraanstaande Curaçaoënaars, zich tot de Regering richten met het verzoek, de verantwoordelijke organen ter plaatse, de uitvoering over te laten van wetten, waarvan hen de uitvoering is opgedragen.

DEMOCRATISCHE PARTIJ VERZENDT EEN TELEGRAM.

Vrijdagavond kwam de Democratische Partij in vergadering bijeen en natuurlijk was de onconstitutionele positie, waarin Curaçao momenteel verkeert, het onderwerp van bespreking. Vele sprekers belichtten dit onderwerp in al zijn schakeringen en schetsen de betekenis van de democratische partij voor het volk. Staande de vergadering werd een telegram naar H. M. de Koningin verzonden, dat de volgende inhoud had:

Democratische Partij te Curaçao in massale vergadering bijeen, geeft eerbiedig uiting aan de algemeen heersende ongerustheid over het onwettig landsbestuur. Na herhaalde teleurstellingen, speciaal gedurende de laatste twee jaren, wegens niet of niet tijdig nakomen van toezeggingen van de Nederlandse regering, wordt thans funeste indruk gewekt, dat de regering zelfs bereid is met illegale middelen het bestaan van het autoritair koloniaal systeem zolang mogelijk te bestendigen. Eerbied voor, noch gehoorzaamheid aan onconstitutioneel bestuur mogelijk. Het voorlopig niet willen uitvoeren van de staatsregeling is in flagrante tegenspraak met talrijke betuigingen van good-will. Verzoeke derhalve ogenblikkelijk aan deze gezagsondermijnende verhouding een einde te willen haken.

w.g. Voorzitter E. Jonkheer.

DE LIBERALEN EN CURACAO.

Er is nog weinig muziek in de verkiezingsstrijd in Nederland. Over de eigen lijst van Welter hebben wij reeds het een en ander geschreven. Er is een nieuw opleven van de liberalen onder Oud, die profiterend van de ontevredenheid over Indië, over distributie en speculerend op een Minister zetel, een verkiezings campagne begonnen zijn.

Over Curaçao zegt hun reclame biljet niets; het spreekt in algemene zin van „Nederland en de Overzeese gebiedsdelen moeten een sterke gemeenschap worden van gelijkwaardige rijksdelen, die ieder voor zich „baas in eigen huis" zijn, maar die toch een hechte eenheid vormen in alles wat het gemeenschappelijk belang raakt." Algemener kan het al niet.

Van luchtvaart, Otrabanda perikelen tot Europese samenwerking

Zoals wij onze lezers beloofd hebben, zullen wij hieronder de ingekomen stukken van de Statenvergadering van Donderdag avond laten volgen.

De 3de vaste commissie stelde enkele vragen n.a.v. de weigering van het verstrekken ener koffiehuis vergunning aan A. G. Brion te Aruba.

Het Bestuur werd verzocht antwoord te geven op genoemde vragen.

Aan de gouverneur werd bericht, dat de Staten mede na de uiteenzetting in de commissievergadering van de Ambtenaar belast met het Toezicht op de Luchtvaart, in beginsel met de instelling van een meteorologische dienst kunnen verenigen, weshalve zij er geen bezwaar tegen hebben, dat een deskundige (meteoroloog) uitgezonden wordt, die een rapport zal dienen uit te brengen omtrent de noodzakelijk geachte opzet van deze dienst, waarna de verder benodigde gelden aangevraagd kunnen worden.

De opzet van deze nieuwe dienst moet zo eenvoudig en economisch mogelijk gehouden worden.

De verkeersproblemen.

Natuurlijk vormden de kort geleden ingevoerde verkeersmaatregelen op Otrabanda en Penstraat ook een punt van discussie.

De Staten hebben alle waardering voor de goede bedoelingen, die bij de laatst genomen maatregelen ongetwijfeld voorgezeten hebben, doch de praktijk heeft al ras uitgewezen, dat de oplossing niet zo eenvoudig is en dat daaraan vele haken en ogen zitten.

De Staten menen, dat de uitvoerende macht en het publiek erbij gebaat zouden zijn, indien een commissie in het leven geroepen zou worden, die het verkeersprobleem bestudeert. In een dergelijke commissie(zouden een beroepschauffeur en een nietberoepschauffeur opgenomen kunnen worden, waardoor de politie bij het treffen van maatregelen gebruik kan maken van de ervaring, opgedaan door personen, die tot geregelde weggebruikers gerekend kunnen worden. Aangedrongen werd in een brief bedoelde commissie in te stellen.

Munten van nikkel.

Gaarne zouden de Staten zien, dat het Bestuur telegrafisch navraag doet, wanneer de bestelde 2½-centstukken uit Nederland verwachtbaar zijn.

Dat de aanmaak van Curaçaose stuiverstukken ontraden moeten worden, aangezien de prijs van het nikkelzilver hoog is, achtte men geen afdoend argument.

Dat de Gezaghebber van Aruba het aanbod van dubbeltjes te zenden van de hand gewezen heeft, is zeer begrijpelijk, daar men met dubbeltjes de situatie niet verlicht.

Gebrek aan pasmunt.

Enige leden wensten nog op te merken, dat het hun bekend is, dat ook op Curaçao gebrek aan pasmunt heerst, zij het misschien niet in die mate als op Aruba. Deze leden zouden gaarne zien, dat het Bestuur in de toekomst alvorens over te gaan te het nemen van maatregelen op het onderhavig gebied meer voeling houdt met de banken teneinde te voorkomen, dat situaties ontstaan als gesignaleerd.

De kwestie van de bezuinigings inspecteur, vreemd toch, dat het Bestuur klaagt over gebrek aan personeel, terwijl het nu reeds spreekt over een bezuinigings inspecteur, werd naar de commissie verwezen.

Voorts heeft de ambtenaar van de Burgerlijke Stand doen weten, dat het noodzakelijk is, dat het personeel van de Bureaux Burgerlijke Stand, in verband met de a.s. verkiezingen zo spoedig mogelijk met twee adjunct-commiezen wordt uitgebreid.

Aangezien zodanige krachten, die moeten beschikken over bekendheid met de zaken tot de verkiezingen behorende, hier niet beschikbaar zijn, dient gepoogd hen in Nederland aan te werven.

Dit verzoek werd naar een commissie verwezen.

Meer geld voor Kroninfeesten.

In verband met de viering der feestelijkheden, van het Regeringsjubileum, blijken toegestane bedragen niet toereikend te zijn.

Aangezien het zich laat aanzien, dat de viering der feestelijkheden op de verschillende eilanden van het Staatsdeel een zeer bijzonder karakter zal dragen, zou men de toegestane credieten willen verhogen.

De volgende verhoging wordt voorgesteld.

Curaçao (ƒ 25.000,—) met ƒ 25.000.— te verhogen; Aruba (ƒ 20.000.—) met ƒ 25.000,—, Bonaire ƒ 3.000,—) met ƒ 2.000,—, St. Maarten (ƒ 2.000,—) met ƒ 1.000, St. Eustatius (ƒ 1.000,—) met ƒ 500,— en Saba (ƒ 1.000,—) ook met ƒ 500,— te verhogen.

Europese Economische Samenwerking.

De gouverneur heeft voorts een wetsontwerp tot goedkeuring

Recht tot het Hart

Wat wij bezitten, stellen wij eerst op prijs, wanneer we het verloren hebben.

van het Verdrag nopens Europese Economische Samenwerking, ondertekend te Parijs op 16 April 1948, met verzoek, terzake van advies te willen dienen.

Van de zijde der Verenigde Staten van Amerika wordt in de bilaterale overeenkomsten, welke zullen moeten worden afgesloten tussen de Verenigde Staten en de verschillende deelnemende landen als voorwaarde gesteld, dat de verdragspartner de verplichtingen jegens de overige deelnemende landen, welke zij vervat in het thans goed te keuren verdrag, op zich heeft genomen.

Aangezien de ratificatie van de multilaterale verdrag, zowel als de afsluiting van de bilaterale overeenkomst vóór 3 Juli a.s. zijn beslag zal moeten hebben, verzoekt de Minister van Overzese Gebiedsdelen zo spoedig mogelijk, telegrafisch het advies van de Staten te ontvangen.

Op grond van bovenstaande, zal ondergtekende het advies van Uwe Staten gaarne vóór 11 Juni a.s. ontvangen.

Tot slot werden door dr. P. H. Maal een landsverordening tot wijziging en aanvulling van de landsverordeningen, regelende de uitoefening van de tandheelkunde (dr. Maal spreekt hier van tandheelkunst), artseny mengkunst en geneeskunde (weer „kunst) en door mr. v.d. Meer een regelende de wijzigingen van de art. 701, 706 en 709 van het Curaçaos Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Guadeloupe bereidt zich voor op organisatie West Indische Conferentie

Caraïbische commissie heeft veel werk verzet

De Caraïbische Commissie beeindigde haar Zesde Bijeenkomst op 29 Mei, na een week te hebben vergaderd. Zij heeft stappen genomen in vele aangelegenheden, welke van vitaal belang voor de bevolkingen van het Caraïbisch gebied zijn. Hieronder vielen toerisme, industriële ontwikkeling, transport en verbindingen, verloop van de bevolking, watervoorziening en de oprichting van een wetenschappelijke en technische inlichtingendienst, alsook een statistische afdeling, welke diensten moet bewijzen bij researchwerk, betreffende actuele Caraïbische onderwerpen.

Binnen de volgende zes maanden zal de Commissie gereed komen met een overzichtsrapport van alle bestaande research-instellingen, projecten en personeel in het gebied. Dit rapport zal de grondslag vormen van een permanente en active research inlichtingendienst.

Dr. Eric Williams, een eminent West Indische historicus en een geleerde in de sociale wtenschappen, werd tijdelijk benoemd tot onder-voorzitter van de Raad van Onderzoek (Research Council), die alle researchwerkzaamheden van de Commissie leidt.

Er werd verder besloten de technische researchcomité's te reorganiseren, welke uit vier leden zullen worden samengesteld, die de leden-regeringen vertegenwoordigen.

Bevolkings verloop.

Hoewel de druk van een vlug toenemende bevolking op een gelimiteerd landbouwgebied een van de fundamentele economische problemen van het Caraïbisch gebied is, is aan dit punt nog niet veel aandacht besteed, uitgezonderd op Porto Rico. Dit voor ogen houdend, heeft de Commissie een studie van het bevolkingsverloop in het Caraïbisch gebied geautoriseerd, die als grondslag voor een politiek van samenwerking van de Caraïbische gebieden moet dienen. Deze studie zal behandelen de dichtheid en groei van de bevolking, het verloop en het absorptievermogen van migratie, alsook de huidige vooruitzichten dezer migratie. Er wordt verwacht, dat deze studie binnen zes maanden voltooid zal zijn.

Bewust van de economische mogelijkheden van een goed ontwikkelde toeristenindustrie in het Caraïbisch gebied, heeft de Commissie besloten om op de begroting voor het jaar 1949 een bedrag op te brengen voor een adviseur op het gebied van toerisme, wiens diensten voor alle Caraïbische gebieden beschikbaar zullen zijn.

De omvangrijke studie van huidige en eventuele industriele ontwikkeling die door de Commissie op een regionale basis wordt geleid, zal tegen één September voltooid zijn en zal de grondslag vormen voor de besprekingen op de komende West Indische Conferentie.

Guadeloupe bereidt zich voor.

Er werd besloten de West Indische Conferentie op 1 December 1948 te houden. Door het Gouvernement van Guadeloupe, dat de Conferentie uitgenodigd heeft op dat eiland samen te komen, wordt practisch een nieuwe stad gebouwd om de gedelegeerden te huisvesten. Vijf en twintig kleine villa's, bestemd om twee honderd afgevaardigden te huisvesten, zullen worden gebouwd. Wegen, watervoorzieningen en sanitaire gemakken zijn in aanbouw. Een nieuw vliegveld is onder constructie. Daar al dit werk in een zeer kort tijdsbestek moet worden uitgevoerd, werd er besloten de Conferentie twee weken uit te stellen om tijd te laten voor onvoorziene vertragingen. De datum voor de Conferentie was n.l. eerst op 15 November vastgesteld.

Behalve de afgevaardigden uit de Caraïbische gebieden, zal de Commissie ook toehoorders uit Canada; Haïti, Cuba, de Dominikaanse Republiek en de Verenigde Naties en hunne afhankelijke gebieden uitnodigen. Een voorlopige agenda zal worden opgemaakt die punten, voorgesteld zowel door de territoriale als door de leden-regeringen, inhoudt. Deze agenda houdt eveneens punten in die de Commissie van te voren vastgesteld had.

Publicatie.

Een besluit van algemeen belang voor het Caraïbische gebied is de publicatie van de Franse, Nederlandse en Spaanse uitgaven van het Maandelijks Bulletin van de Commissie te Martinique, Curaçao en Porto Rico i.p.v. op Trinidad, zoals dat op het ogennomen als gevolg van moeilijkheblik gebeurt. Dit besluit werd geden bij het drukken en vertalen te Trinidad en als gevolg van het zich houden aan de politiek van de Commissie om haar gelden, die door Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Nederland en de Verenide Sgtaten worden bijgedragen, zoveel mogelijk in de Caraïbische Gebiedsdelen uit te geven. Er wordt verwacht, dat de nieuwe regelingen ook de distributie vergemakkelijken zal.

Een dank.

Aan het einde van de bijeenkomst werd een dankresolutie, die door de Commissie op de eerste vergadering op 24 Mei aangenomen werd, aan Mevrouw Charles W. Taussig, weduwe van wijlen de Amerikaanse mede-voorzitter, getelegrafeerd.

De laatste resolutie door de Commissie genomen, omvatten dankbetuigingen voor de gastvrijheid die door het Gouvernement van Porto Rico en de ambtenaren van San Juan aan haar leden verleend werd.

WACHTDIENSTEN.
C.P.I.M.

Telegram Afdeling:
12 Juni: tel. 307 na 18 uur A. R. Th. Henze, tel. 462.
13 Juni: 8 — 8 uur M. C. Bonzet, tel. 353.

Personeel Afdeling:
12 en 13 Juni: J. A. v.d. Burg, Amerikanenkamp, tel. 272; bij geen gehoor tel. 558.

Materialen Afdeling:
12 en 13 Juni: H. C. Engelsman, Hotel, kamer 62, tel. 643-4.

Geneeskundige dienst:
12 Juni (12.30) - 14 Juni (7.30): Dr. Podvinec, tel. 642; bij geen gehoor tel. 344; bij geen gehoor tel. 289.

C.S.M.

Rederij:
12 Juni: J. Soffree, tel. 724.
13 Juni: J. Barends, tel. 570.

Scheepsagentschap:
12 Juni: 8 — 18 uur Office, tel. 458—551; 18 — 8 uur P. C. Heitlager, tel. 304.
13 Juni: 8 — 8 uur P. C. Heitlager, tel. 304.

Dok Afdeling:
12 en 13 Juni: J. Grasman, tel. 228.

Bioscoopprogramma „Asiento": Zaterdag: „To the Victor". Zondag: „The Jolson story". Toegang boven 16 jaar.

Uranium uit de Congo stijgt in waarde

Jaaropbrengst weldra 8 milliard. Staat controleert de productie.

In enkele vroegere artikelen hebben wij gewezen op de uitzonderlijke betekenis voor België van het feit, dat de Belgische Congo een van de rijkste uranium-mijnen ter wereld blijkt te bezitten. Wij wezen toen niet alleen op voordelen, die hier voor België al uit zijn voortgevloeid maar vooral ook op de grote geheimzinnigheid, waarmee alles wat betrekking heeft op de uraniumproductie wordt omhuld, tot grote ergenis van de communisten, die — als iedereen — zeer goed weten, dat dit uiterst belangrijke product voor de atoom-energie uitsluitend aan Amerika wordt verkocht.

Er verscheen thans in de News Chronicle een uit Brussel afkomstig bericht, waarin wordt meegedeeld dat er besprekingen gaande zijn tussen de Amerikaanse en Belgische regeringen om de uranium-prijs te verhogen.

Deze verhoging zou 50 tot 75% bedragen. Volgens dit bericht, dat beweert op inlichtingen te berusten afkomstig van het ministerie van Koloniën, zou de huidige prijs ongeveer neerkomen op £ 1.000 per ton en zou de jaarlijkse verhoging plus minus 2655 millioen frank bedragen.

Er wordt verder nog gezegd, dat er een uitvoerrecht geheven wordt van 60.000 fr. per ton; dat de Belgische regering niet van plan is de uranium-mijnen te nationaliseren; dat alle uranium inderdaad naar Amerika gaat; dat de mijnen in het bezit zijn van een particuliere maatschappij, maar onder toezicht staan van de regering, in zoverre deze twee derden van het comité van toezicht in handen heeft. Dit comité (dus de regering!) bepaalt productie, arbeidsvoorwaarden en verkoop. Er bestaan geen „uranium-millionnairs"; de aandeelhouders ontvangen een bescheiden dividend. Het grootste deel van de winst wordt gebruikt voor de vooruitgang van de Congo en voor het scheppen van betere levensvoorwaarden voor de inlanders.

Zijn deze gegevens — die de eerste zouden zijn, die sedert 1945 officieel worden vrijgegeven — betrouwbaar? Informaties inwinnend op het ministerie van Koloniën, werd hier medegedeeld, dat de inlichtingen niet uitgingen van het departement. Ze werden echter niet als onjuist tegengesproken. Zij bevestigen bovendien wat wij vroeger reeds schreven, waarbij wij ons baseerden op weliswaar on-officiële, maar betrouwbaar te achten informaties.

De statistieken in 1945, die geen hoeveelheden uranium meer vermelden bij de export uit de Belgische Congo, spraken van „80.000 diverse mijnproducten". In aanmerking genomen, dat de uranium-houdende ertsen 30 tot 80 procent uranium bevatten, komt men bij een betrekkelijk laaggehouden gemiddelde tot ongeveer 30.000 ton, hetgeen het bedrag oplevert, dan uit bovenstaande cijfers te herleiden valt. Daaruit blijkt echter ook, dat het uranium niet, zoals wij meenden, 620 millioen opbracht, maar bijna 5,5 milliard, en wanneer men de prijsverhoging thans nog „maar op 50% stelt in plaats van 75% dan wordt de opbrengst bijna 8 milliard.

Het is waarschijnlijk niet ondienstig hier nog mededeling te doen van het feit, dat de Staat zich thans ook actief is gaan interesseren voor de wetenschappelijke onderzoekingen op het domein van de atoom-energie. Tot nog toe was dit niet het geval.

Op het ogenblik zijn er echter onderzoekingen aan de gang in de vier Belgische universiteiten (Brussel, Leuven, Luik en Gent), aan de Polytechnische Faculteit in Bergen en binnenkort ook aan de Militaire Hogeschool. Deze onderzoekingen staan voortaan onder patronage van een organisme, dat de naam draagt Interuniversitair Instituut voor Atoom-physica en dat wordt gesteund en gecontroleerd door de Staat. De Universiteit van Brussel heeft de atoomphysica ook op het programma geplaatst van de Faculteit der Wetenschappen.

Wereldnieuws

CURACAO BENIJDENSWAARDIG?

De verkiezing in Zuid Afrika doet het rassen vraagstuk bespreken en er is afkeer over de behandeling van de natives, zowel in de politiek van Smuts als in die van Malan. Men prijst onze verhouding als stukken beter. Ambon, Menado en Timor hebben weer een request gestuurd om een zelfde status in het Koninkrijk als Curaçao. Wij zijn dus benijdenswaardig. En we prijzen ons gelukkig als het College er komt.

EEN MILLIOEN VOOR STRAALVLIEGTUIG.

De Koninklijke commissie, belast met het toekennen van beloningen aan uitvinders die het land op bijzondere wijze tijdens de oorlog hebben geholpen door hun uitvindingen, heeft een beloning van £ 100.000.— (ƒ 1.000.000.—) toegekend aan lucht-commodore Frank Whittle, de uitvinder van het straalvliegtuig. De beloning is vrij van belasting en is dubbel het bedrag dat algemeen verwacht werd. De 40-jarige uitvinder had geweigerd een eis in te dienen bij de Koninklijke commissie, daar hij meende geen rechten te hebben op een speciale beloning, aangezien hij in dienst was bij de militaire luchtvaart toen hij zijn voornaamste uitvindingen deed. Dank zij zijn werk werd de topsnelheid van gevechtsvliegtuigen verhoogd met meer dan 300 K.M. per uur. De toegekende beloning is de hoogste welke tot heden gegeven is aan enige uitvinder in verband met de afgelopen oorlog. De heer Bailey, uitvinder van de beroemde Bailey-brug, ontving £ 12.000.

AGENDA

BIOSCOPEN:

CINELANDIA: I wonder who's kissing her nog, Zaterdag en Zondag 8.30 uur; „Stagecoach outlaws", Zaterdag 6.30 uur; „Gun town", Zondag 6.30 uur.

ROXXY: „Dear Ruth". Zaterdag 7 en 9 uur; Zondag 10.30 a.m. en 8.30 p.m; „Code of the lawles", Zondag 4.30 uur; „Nevada" Zondag 6.30 uur.

WEST-END: „Ramrod", Zaterdag 7 en 9 uur; Zondag 10.30 a.m. en 8.30 p.m.; „Fued of the range", Zondag 4.30 uur; „For the lofe Rutsy", Zondag 6.330 uur.

WIT GELE KRUIS: De dienst van de Wijkverpleging wordt tot en met 19 Juni as. waargenomen door Zuster Poel, L. B. Smitplein, tel. 2372.

APOTHEKEN: De avonddiensten worden tot en met 19 Juni as. waargenomen door Botica Wilhelmina, Hendriksplein 7, tel. 2380 en Botica del Pueblo, Bredestraat (O) 82, tel. 2218.

CUROM.

Zaterdag: 6.30 Muzikale uitzending voor de jeugd; 6.50 Dinermuziek; 7.20 Uitzending in het Papiament; 7.35 De band van de week Xavier Cugat; 8.00 Nieuws; 8.15 Programma voor en door de strijdkrachten; 8.45 Men vraagt en wij draaien; 9.30 De wereld schrijft; 9.35 Anglo-Amerikaanse muziek; 10.00 Uit de muziekdoos; 10.30 Sluiting.

Zondag: 9.00 Zondagmorgenmelodie; 9.30 Kerkuitzending Protestantse kerk Rio Canario; 10.30 Zondagmorgenmelodie; 11.30 Religieuze muziek; 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.45 Zigeunermuziek; 6.30 Jeugduitzending; 6.50 Dinermuziek; 7.20 Uitzending in het Papiament; 7.35 Operette-concert; 8.00 Nieuws; 8.15 Licht klassieke muziek; 8.30 Caraibische overzicht; 8.45 Master's Music Room; 9.30 Haydn-cyclus; 9.55 nieuws; 10.00 Sluiting.

P.C.J.

19.00 Nieuws; 19.20 Buitenlands weekoverzicht; 19.30 Ammusement muziek; 20.00 Rubriek voor de West; 20.20 Schets en muziek; 20.50 Persoverzicht; 221.16 muziek f reprtage.

Zondag: 19.00 Nieuws; 19.15 Mimosa orkest; 19.45 Voordracht fragmenten uit het dagboek van Anne Frank; 2 0.00 Concertgebouw orkest; 21.01 R.K. avondwijding; 221.30 Sportuitslagen; 21.35 Gram. muz.; 21.56 Sluiting.

ONTMASKERD

59.

„Gekkenpraat, anders niets", riep Sir Brian Fordinghame uit. Maar zijn stem klonk onzeker.

„Gekkenpraat?" Veseloffsky draaide zich om. Toen pas begreep Jimmy Stevenson het helse plan, dat zijn doodsvijand had uitgedacht.

„Zullen we even de proef op de som nemen?" vroeg de schurk. Het fles omhoog houdend, keek hij naar Mary Manners, die haar handen voor haar gezicht sloeg en scheen te verstijven van schrik....

Met een rauwen kreet vloog Jimmy Stevenson als een razende naar voren, maar voordat hij Veseloffsky kon bereiken, had deze zich reeds omgedraaid.

„Gij zult de eer hebben, de waarheid van mijn woorden aan te tonen mijn vriend", zei hij, en hij wierp de inhoud van het flesje Stevenson recht in het gezicht.

Tegelijk met Mary Manners' doordringenden angskreet en de woedende vloeken van Sir Brian Fordinghame en Philip van Loan, weerklonk een revolverschot.

„Wees maar gerust, Stevenson," zei Summers, „hij had het verkeerde flesje te pakken. Wat hij je daar toewierp, is maar een surrogaat. Ik wist, dat hij die besmettingsstof in zijn bezit had, en ik ben zo vrij geweest, het originele vocht uit het flesje te genieten en er een onschuldig haarwatertje in de plaats te doen.... Hier." De man van de Amerikaanse Geheime Inlichtingsdienst stormde naar voren. Hoewel gewond, was Veseloffsky naar de wand gelopen; hij drukte op een der panelen; het paneel draaide open, en het volgende ogenblik was de Baron verdwenen.

„Houdt hem", schreeuwde Sir Brian. Maar hoe ook de vijf mannen, bijgestaan door Mary Manners, hun best deden, al hun pogingen waren tevergeefs. Het geheim van de verborgen doorgang, waardoor Veseloffsky verwdenen was, bleek onvindbaar te zijn. Maar met dat al was er heel wat kostbare tijd verloren gegaan.

„Had ik maar naar je raad geluisterd, Jimmy", zei Sir Brian op spijtigen toon: „jammer, dat je hem niet dodelijk getroffen hebt, Summers."

„Dat had ik wel kunnen doen — maar ik had hem liever levend in handen gekregen", luidde het antwoord. „Als U mij echter mijn gang wilt laten gaan, geloof ik wel, dat ik hem nog kan achterhalen". Zonder verder een woord te zeggen, haastte hij zich de kamer uit.

Sir Brian gaf Van Loan en Hartsgill een wenk. Jimmy Stevenson en Mary Manners werden alleen gelaten.

En toch, zelf nu hij zijn verloofde had teruggevonden, waren Stevenson's gedachten bij zijn werk.

„Moeten we den Minister-President niet waarschuwen, sir?" riep hij zijn chef na; „Veseloffsky wilde hem immers laten vermoorden."

„O, maak je daar maar niet ongerust over — de Minister-President is niet in Londen. Alvorens ik hierheen kwam, heb ik hem geadviseerd op reis te gaan — er is werkelijk geen enkele reden, om wat hem betreft bezorgd te zijn. Blijf nu nog maar rustig een poosje met Miss Manners zitten praten."

— — — — — — — — — — —

„Ik wist wel, dat je terug zoudt komen, Jimmy."

Hij kuste haar.

„Maar hoe heeft die duivel je weer te pakken gekregen?" Hij voelde haar beven.

„Dat was mijn eigen schuld", zei ze. „O Jimmy, dat moet ik je nog meedelen — weet je, wat Summers me vertelde, toen jij weg was?"

„Dat hij wilde, dat hij in mijn plaats was?" vroeg Stevenson, haar verlief aankijkend.

„Neen, zonder gekheid. Hij vertelde me, dat in een van de kelders onder het kasteel een man zit opgesloten, die erg veel op mij lijkt.."

„Je broer?"

„Hij wist het niet met zekerheid. Hoewel hij dien man reeds meermalen een dienst had bewezen, had deze zich tegenover Summers nooit ergens over willen uitlaten. Veseloffsky schijnt hem daar te hebben laten opsluiten ongeveer in denzelfde tijd als waarin ik vernam, dat Dick dood was."

Jimmy Stevenson stak zijn hoofd om het hoekje van de eetkamerdeur.

„Hoort U dat sir? Dick Manners is nog in leven — hij zit opgesloten in een der kelders onder het kasteel."

HOOFDSTUK XXXIX.

In een kerker, diep onder grond, vonden zij een uitgemergelden man, die hen eerst vol angst en vertwijfeling aanstaarde, maar toen een kreet van vreugde slaakte, zodra hij Mary Manners zag.

„Dick". Niettegenstaande de ruige, onverzorgde baard had zij hem onmiddellijk herkend.

Sir Brian Fordinghame trad naar voren en greep Manner's hand.

„Ik wil je niet met vragen lastig vallen, mijn jongen", zei hij, „maar je alleen maar zeggen, dat ik blij ben, dat ik je weer terug zie. Wij dachten allemaal, dat je dood was — er is namelijk enkele weken geleden een verminkt en onthoofd lijkt aan de Oostkust van Engeland gevonden en in de zakken zaten allerlei dingen, die aan jou hadden toebehoord — brieven, een horloge...."

„Dat was het werk van Veseloffsky, sir", luidde het antwoord; „of hij vermoedde, dat ik hem op het spoor was, weet ik niet — maar in elk geval wilde hij U op die manier misleiden."

„Hoe heeft hij je te pakken gekregen?"

„Ik liep hier op een avond in de buurt van het kasteel rond te snuffelen, toen een drietal mannen en een paar honden op me afkwamen. Ik deed alsof ik een toerist was; maar wat ik vragen wilde — hebt U schoonmaak gehouden, sir?"

„Ja, je kunt gerust zijn."

„Goddank...." Dick Manners viel in zwijm.

— — — — — — — — — — — — — —

„Ik kwam juist te laat, om hem tegen te houden", zei Summers, terugkerend van zijn achtervolging van Veseloffsky; „maar ik geloof toch, dat we niet veel last meer van hem zullen hebben. Het laatste, wat ik van hem zag, nadat hij uit de onderaardse gang, die vanuit het kasteel naar de zeekust loopt— je weet wel, Stevenson? — tevoorschijn was gekomen, was, dat hij vanaf de hoge klippen in zee sprong."

„Dan zal hij wel te pletter gevallen zijn", merkte Sir Brian op.

„Dat lijkt me ook wel waarschijnlijk. Ik geloof niet, dat hij daar levend is afgekomen. Maar, men kan natuurlijk nooit weten...."

„Het is ook maar een mens", zei hij. „Enfin — we moeten nu een lijst zien op te maken van de verschillende agenten, die Saunders — tussen haakjes, we zullen hem vorlopig maar in de cel laten zitten, waarin Veseloffsky hem heeft opgesloten — in zijn dienst had."

„Daar kan ik U wel bij helpen", zei Mary Manners; „ik heb namen en woonplaatsen van degenen, die voor Mark Saunders werkten, zodra ik bij hem in dienst kwam van meet af aan in mijn geheugen geprent." En tot Sir Brian's grote verbazing begon zij uit het hoofd een aantal namen te dicteren.

Katholiek leven in het Roergebied

Bijna hopeloze taak bij het geweldig priestergebrek

De nieuw-benoemde bisschop van Münster Michael Keller, die tot voor kort president was van het priesterseminarie in Osnabrück, heeft nu reeds zijn bijzondere belangstelling geuit voor de katholicken van het Roergebied. De tijden zijn slecht, de honger en ellende zijn onbeschrijfelijk, de woningtoestanden van zulk een aard, dat een katholiek meer dan gewone volharding nodig heeft, om niet onder te gaan in de poel van zedelijk verval. De zielzorg vraagt in dit gebied priesters van groot formaat, die ondanks teleurstelling, ondanks bijna onverkomenlijke moeilijkheden blijven volhouden en met hun hongerige magen en vermagerde lichamen de moed niet verliezen. Op alle denkbare wijzen probeert de geestelijkheid in de harten van de mensen weer iets op te bouwen, als tijdens de oorlog de ware godsdienstige inhoud verloren ging; of men zet er alles op om het nog niet geheel gedoofde vlammetje van godsdienstige overtuiging weer te doen oplaaien, aldus „De Maasbode".

Een zeer groot, zo niet het grootste aantal kerken ging in de vlammen op of werd door bommen vernield. Herstel is vaak niet mogelijk door materiaalgebrek, aan opbouw kan in het geheel niet gedacht worden. Het te kort aan materiaal heeft alle denkbare grenzen overschreden, want niet alleen mankeert het aan stenen, cement, hout en ijzer, maar ook gereedschappen, spijkers, schroeven en andere kleine benodigdheden ontbreken geheel. Wat er nog is, wordt tegen onwaarschijnlijke prijzen in de zwarte handel verkocht, of is alleen tegen levensmiddelen verkrijgbaar. Op één plaats heeft men het Middeleeuws gebruik hersteld en draagt iedere parochiaan letterlijk zijn steentje voor het herstel van de kerk bij en metselt een stukje muur voor het primitieve godshuis, dat de verwoeste kerk zal moeten vervangen.

Om toch aan alle goedwillende katholieken gelegenheid te bieden aan hun Zondagsplicht te kunnen voldoen, leest bijna iedere priester twee of drie H.H. Missen in kleine ruimten, die als noodkerkjes dienst doen. Ook 's avonds worden er H.H. Missen gelezen. In de noodkerkjes treft men meestal oude mensen en kinderen: de schoolvrije jeugd en de mensen rondom de twintig vindt men er slechts in gering aantal. De kindermissen ademen een geest, zoals men die sedert jaren niet kende.

Heeft men een noodkerkje ingericht, dan breekt men zich het hoofd, om het daarin aanwezige tegen diefstal te beschermen. Het stelen heeft vormen aangenomen, die in een enig sins normale maatschappij ondenkbaar zijn. Nog kort geleden werden uit een katholieke kerk alle gloeilampjes gestolen. Deze zijn in het geheel niet te krijgen. In de zwarte handel worden zij echter verkocht voor Rm. 1 per Watt. Een lamp van 100 Watt kost dus Rm. 100.

Het gebrek aan priesters wordt in alle takken van zielzorg ernstig gevoeld. De laatste 6 a 7 jaar was er hoegenaamd geen toewas.

Zeer veel jonge geestelijken waren jaren lang als gewoon soldaat onder de wapenen. Als kleine kinderen werden zij bij hun militaire opleiding gedrild, afgesnauwd en de dwaaste straffen hebben zij moeten ondergaan voor luttele overtredingen. Sommigen hebben op hun hurken door gangen en zalen gehuppeld, omdat ze een knoop aan hun uniform misten, of moesten een nacht op handen en voeten door de modder kruipen, omdat hun schoenen niet genoeg glommen.

Er keerden priesters terug in het parochiewerk, maar velen sneuvelden of zijn thans wegens invaliditeit niet meer geschikt voor hun werk. Priesters die jaren lang leefden in loopgraven en bunkers, sidderen nu nog, als al de ellende, die zij meemaakten in herinnering komt. Zij hebben het Russische volk leren kennen als zeer eenvoudig en bovenal diep religieus. Als zij de afslachting moesten meemaken van honderden arme Russische mannen en vrouwen, die bijna blijmoedig, maar in ieder geval kalm en gelaten de dood ingingen, ofschoon zij tot hun laatste ogenblikken hun onschuld volhielden, hebben zij vaak gedacht aan de zware straffen, die over Duitsland zouden komen voor dergelijke daden van onmenselijkheid.

Nu is Gods straffende hand over Duitsland gekomen, en thans zitten dezelfde priesters, die in Normandië streden tegen de Engelsen of vervuilden in de Russische steppen in de biechtstoel en zien weer de herders, die dag in dag uit moeten ploeteren om hun verdoolde kudde weer bijeen te brengen. Hoe zwaar de straf voor Duitsland ook is, er zijn slechts enkelen, die een mea culpa kloppen en dat zijn niet de slechtsten.

Men moet het van nabij meegemaakt hebben, om te kunnen beoordelen welke moeilijkheden hier de zielzorgers bij hun werk ondervinden. De volkomen apathie, het totale gemis aan enige godsdienstige behoefte, de niet te beschrijven onverschilligheid vormen een hinderpaal, waarop men met alle krachten kan werken en toch telkens weer zonder enig resultaat. Nog steeds rijst als lichtend voorbeeld voor deze zielzorgers op de herinnering aan hun grote kardinaal-bisschop Clemens August, Graf von Galen en menige priester put uit zijn nagedachtenis de moed om toch vol te houden.

Er stierven ook meerdere presters in concentratiekampen. Hier denk ik aan de jonge theoloog Carl Leisner uit Kleef die in Dachau door een Franse bisschop in stilte tot priester werd gewijd. Hij was echter bij zijn bevrijding zo uitgeput, dat hij op weg naar zijn ouderlijk huis stierf. Slechts één keer had deze jonge geestelijke het voorrecht gehad een H. Mis te kunnen opdragen. Andere priesters vertellen, dat zij in geen jaar gelegenheid hadden om aan het front een H. Mis op te dragen en als zij dan bijv. aan het Russische front alles in het geheim bij elkaar hadden gebracht om te celebreren, moest men er van af zien, omdat de wijn en het water niet vloeibaar te houden waren.

Door de Paters Jesuieten worden voor verschillende groepen van personen, zoals voor de leerkrachten, voor de arbeiders enz. speciale conferenties gegeven. Deze staan op een hoog peil, maar worden helaas door een te gering aantal personen bijgewoond.

Merkwaardig is nog de activiteit van een Eerw. Zuster van de Congregatie van O. L. Vrouw, t.w. Zuster Leodigard van den Boom. Deze geeft met speciaal verlof van de bisschop conferenties voor de moeders. Deze worden tamelijk druk bezocht. Voor velen is deze Zuster een vraagbaak geworden in alle mogelijke moeilijkheden, die bijzonder voor de gehuwde vrouw thans zo talrijk zijn. Er verschenen ook een werkje van haar hand dat de moeders wil voorlichten in deze sombere tijd, maar evenals alle andere werken is de oplage zo klein, dat men het alleen kan krijgen door bevriende relaties of in ruil voor levensmiddelen.

Zo is het met alle boeken. De boekhandelaren geven alleen gelegenheid om boeken te ruilen en hebben bijna uitsluitend gebruikte boeken voorradig. Kerkboeken zijn in het geheel niet te bemachtigen. De H. Vader stelde een hoeveelheid papier disponibel om aan de vraag naar kathechismusboeken rengiszins te kunnen voldoen. Ook kranten, meestal een enkel blaadje, verschijnen slechts driemaal per week en wie een abonnement weet te veroveren, mag zich gelukkig noemen. Ze gaan dan ook van hand tot hand en vormen een niet te versmaden geschenk van een trouwe vriend. Kerkkrantjes verschijnen om de 14 dagen, maar aan iedere parochie worden slechts zo weinig exemplaren verstrekt, dat er slechts een klein stukje van kan profiteren.

Flitsen uit Radio stad

„Het schip van de week"

Wie Edward Startz nog nooit gehoord heeft, moet beslist eens naar hem luisteren want deze radio-goochelaar verstaat de kunst U ander half uur lang onafgebroken te boeien met zijn plaatjes en vrolijke kout. Hij doet dit werk al meer dan twintig jaar en nog is zijn populariteit niet aan het tanen, integendeel.

Dagelijks bereiken hem talrijke brieven uit alle delen van de wereld met opgetogen loftuitingen voor zijn „Happy Station".

Startz is een begrip in radio land. Hij noemt zichzelf „Ambassadeur van onze goede wil". In zijn Happy Station - programma vertelt en ver„toont" hij over de korte golfzenders van Radio Nederland Wereld-omroep, wat er in Nederland omgaat aan wie het maar horen wil. Het zijn er zeer velen zijn getuigt zijn omvangrijke fan-mail. Een dorado voor philatelisten is zijn kantoor, want Eddy krijgt brieven uit China en Chili, van de Philippijnen en New Foundland; uit 50 landen ongeveer.

Ieder briefschrijver krijgt van hem een „call", de zakenman uit Cuba en de veeboer uit Australië. Van hoeveel talen hij zich bedient, weet hij zelf alleen en het gaat in een zo rad tempo, dat iedereen blijft luisteren, ook als men niet alles verstaat. Zo spant Startz draden van good-will over zeeën en grenzen heen, goodwill voor Nederland. Want alle brieven reppen niet alleen van bewondering en sympathie voor Startz, ook van lof voor Holland. En dit is juist de zin van de Happy Station: het bevorderen van sympathie en belangstelling voor ons land.

Informatie en contact.

Het Happy-Station-programma is maar een onderdeel van de uitzendingen die de Wereld-omroep (PCJ) in de aether brengt. Zij geeft nieuwsberichten en perscommentaren, in het Nederlands en in de beide wereldtalen, Spaans en Engels. Cultureel Nederland wordt door de wereldomroep in alle landen bekend door muziekuitzendingen en lezingen over litteratuur. Er zijn streekreportage, cabaretprogramma's en kinderuitzendingen. Zo wordt het contact onderhouden met Nederlanders buiten de grenzen. Zo wordt het buitenland voorgelicht over wat er in ons land gaande is.

Dit is niet het enige, wat de Wereldomroep presenteert. Zij vat haar taak, propagandiste te zijn voor Nederland in de aether te zijn, breed op. Als buitenlandse radiomensen Nederland bezoeken, komen zij naar de studio van de wereldomroep, waar zij kunnen rekenen op alle gewenste service. Zo ontstond de serie van 39 reportages die Amerikanen van Holland hebben gemaakt en die in Amerika over meer dan 100 stations wordt uitgezonden. Ook de geallieerde zender in Duitsland op 240 meter, het American Forces Network, zendt die uit, 's Woensdags avonds van half zeven tot kwart voor zeven Nederlandse tijd.

Voor de zeelui.

„Dag Piet, jongen, hoe gaat het?" zegt een vriendelijk vrouwtje tegen het blikken ding in de studio en ze weet, Piet zit aan de luidspreker in de kapiteinshut van het ss. „Hilversum", dat vaart ter hoogte van Dakar, aan Afrika's Westkust. En Piet hoort een paar minuten lang een vertrouwde stem, straks zal een andere stem een goed woord spreken voor een van zijn maats. Moeders en verloofden, vrouwen en mannen lezen een beetje nerveus, een paar hartelijke volzinnen. Het valt niet mee in drie minuten iets steekhoudends tegen iemand te zeggen, die in een paar jaar niet thuis is geweest en aan wie je zoveel zou willen vertellen.

„Geen nietszeggende frazen, maar leuke, persoonlijke dingen", heeft de heer Kal van de PCJ gezegd. Zo wordt een half uur volgepraat door dankbare familieleden van de mannen van de koopvaardijvloot. „U moet eens opletten", zegt Guus Weitzel, de omroeper, „alle moeders lachen tegen de microfoon" en Wimpie, die zo hoog niet reiken kan, wordt op een stoel gezet om aan zijn Pappie op zee te vertellen, dat hij op school al een week lang geen strafwerk heeft behoeven te maken.

En om de gezelligheid nog wat te verhogen, spelen Tonny Schifferstein en Johan Jong vrolijke wijsjes op piano en Hammondorgel en zingt Marijke Ponsioen een liedje van zon en geluk. Zo bezorgt de Wereld-omroep iedere week een scheepsbemanning weer een prachtig uur. Hoe ze het vinden?

Kijk maar in het plakboek van de heer Kal: het is dik van alle brieven, over vandaan! „Dank, veel dank, PCJ!"

Ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

De ondergetekende heeft het volgend schrijven gericht aan Mr. Henry R. Luce, hoofdredacteur van „Time".

Sir:

Permit me express my astonishment on the fact that an international newsmagazine of the calibre of „Time", still uses the painful denomination „Netherlands Colonies", for Curaçao, Aruba and the Windward Islands, in its price column on the cover page.

In connection herewith I would highly appreciate learning the motives, which induce „Time", to maintain this unjustifiable and humiliating name.

Undoubtedly you have been informed of the constitutional reformations which these territories have undergone since the colonial period and the self-Governmental structure, which is now in realization, while in the Netherlands the term: „Parts of the Netherlands Kingdom" has officially been prescribed.

Considering these facts I would like to suggest the use of the perfectly suitable appellation „Netherlands Antilles".

Yours very truly,
Charles J. Boom

STRAATVERLICHTING.

In de buurt van Scharloo (Bitterstraat — begin Scharlooweg), gaat de straatverlichting om 24 p.m. uit.

Waarom mag deze straatverlichting niet de gehele nacht doorbranden? Deze streek wordt de laatste tijd erg onveilig gemaakt door dieven en allerlei gespuis, die hier de kans schoon zien en hun slag slaan.

Het perceel van Mr. A. Lopez (Sjon Dodo), heeft er twee weken geleden al te lijden van gehad.

Ik weet zeker, dat de gehele voornoemde buurt achter mij staat, als ik hierdoor een dringend beroep op de betrokken instanties doe, om hierin verbetering te brengen, immers, het spreekwoord blijft nog steeds van kracht, „Als het kalf verdronken is, dempt men de put."

En het geldt hier de veiligheid van mensenlevens, alsook van vele goederen.

Mijnheer de redacteur, U dankend voor de verleende plaatsruimte, verblijf ik inmiddels met de meeste,

Hoogachting,
G. M. L.

Bonaire

TOCH FILMS OVER BONAIRE.

De K.L.M. persdienst meldt ons, dat de K.L.M. besloten heeft de heer D. Berssenbrugge eerder uit New York te laten overkomen, teneinde ook van het eiland Bonaire enkele kleuren films te vervaardigen. Zo als onze lezers zich kunnen herinneren hebben wij onlangs een bericht gepubliceerd, waarin stond vermeld dat deze fotograaf voor de K.L.M. naar Curaçao zou over komen om kleuren films te vervaardigen van de eilanden Curaçao en Aruba. Hierop kwam reactie van de zijde van Bonaire, die ook van Bonaire films wenst te zien opgenomen worden. Deze reactie viel in goede aarde bij de K.L.M. Proficiat Bonaire. En daar prijzen wij ons gelukkig om.

Curaçao

„WONDERLIJKE ONTMOETINGEN" VAN HERMAN DE MAN.

In de Nederlandse boekwinkels hangen affiches, waar werken van Herman de Man op vermeld staan.

De kranten hebben weemoedige recensies over zijn laatste boek, „Wonderlijke Ontmoetingen", het boek, dat een verzameling van radio-causerien bevat, die hij voor de Curom heeft gehouden. Een bundel, die zeker zijn weg wel zal weten te vinden. Men prijst hem als een goed verteller en typeert hem als een warm en goed mens. Jammer toch, dat er van zijn hand geen Curaçao-roman verschenen is. Er zou muziek in zitten.

UITSTEL VAN EXECUTIE!

Men deelt ons mede, dat de trekking van de Loterij ten bate van „Harmonie Sint Michaël" en de Sint Jans Fanfare" is uitgesteld tot 14 Juli.

Inderdaad is de tijd te kort geweest, slechts 3 weken.

Wel schijnen de lotjes „er in te gaan", want in deze korte tijd zijn er in verhouding veel verkocht.

Dus: stel niet uit een lotje te nemen, anders komt U mogelijk te laat. Ze zijn te verkrijgen bij alle leden van beide verenigingen. En.... geluk er mee!

VOLKSUNIVERSITEIT VAN CURACAO OPENT HAAR POORTEN.

De volksuniversiteit heeft met het doen houden van verschillende lezingen over wetenschappelijke onderwerpen, die in populaire trant gehouden zullen worden, haar poorten geopend voor de Curaçaose bevolking.

Voor nadere bijzonderheden verwijzen wij naar een advertentie elders in dit blad.

Sport

COMPETITIE KORFBAL.

Zondag 10 uur v.m. zullen de korfbalverenigingen Yes (Santa Rosa) en Ultrique Fidelis (Barber) elkander bekampen op het sportterrein van Santa Rosa.

Deze wedstrijd, die onder leiding staat van de bekende Romoldo Hanst, wordt gespeeld om het kampioenschap 1948.

WEST INDISCHE SCHAAKBOND.

Uitslagen ronde.

O. de Leon — Koops 0—1; Rigaud — Römer 0—1; Van Gijn — Voordenhout afgebroken; Tol — Hirschfeld 1—0; Tiepen — Martinez 0—1; Araujo — Barkmeyer 1—0 afd.; De Mes — Harms 0—1; Luyando — De Leon Sr. 1—0; Van Rooyen — Hudson 1—0; Moron — Tecla 1—0; Harteloh — Clemencia 1—0; Kleyngeld Jr. — Bikker 1—0.

Maandag 14 Juni as. in het R.K. Zeemanshuis worden gespeeld: Koops — Rigaud; Van Gijn — Voordenhout; Tol — Barkmeyer; Martinez — Araujo; Hirschfeld — Tiepen; De Leon Sr. — Van Rooyen; Harms — Luyando; Moron — Bikker; Clemencia — Kleyngeld Jr.; Tecla — Harteloh.

Wedstrijdleider is de heer S. Zonenschain.

SURINAAMS ELFTAL NAAR NEDERLAND.

De volgende 18 spelers zijn gekozen om Suriname in Nederland te vertegenwoordigen.

Hun vertrek vindt de volgende maand plaats.

Graanoogst (Voorwaarts, Nijmann (MVV), Gill (Voorwaarts), Zorgvol (MVV), Elshot (Transvaal), Deira (Voorwaarts), Leeuwin (MVV), Babb (MVV), Woerdings (Transvaal), Watson (Transvaal), Purperhart (Transvaal), Belgrave (Transvaal), Samsom (MVV), Kamperveen (MVV), Nelom (MVV), De Clerck (MVV), Wilson (Robin Hood), Hoen (PVV).

Ons Koninkrijk

De buitenlandse eigendommen.

De republikeinse vakvereniging Sobsi heeft een stuk gepubliceerd, dat niet zozeer vragen stelt, overleg aanbeveelt of suggesties doet, maar waarin terzake van de buitenlandse eigendommen zonder meer wordt geëist.

De eerste dezer eisen betreft de teruggave der buitenlandse eigendommen. En het niet-republikeinse blad „Fadjar" schrijft naar aanleiding van die eis het navolgende:

„Volgens de Sobsi kan dit alleen, wanneer algehele overeenstemming is bereikt ten aanzien van de fundamentele, politieke, economische en financiële problemen. Deze teruggave der ondernemingen hoort echter een punt te zijn, dat niet nader behoeft te worden bediscussieerd, aangezien het eenvoudig een morele plicht is om in behoorlijke staat terug te geven, wat men op onregelmatige wijze heeft verkregen en met behulp der omstandigheden enige tijd in bezit heeft kunnen houden.

In het Sobsi-„boek" compareert natuurlijk ook de eis tot nationalisatie van de zg. vitale productiemiddelen, zoals spoor- en tramwegen, krachtindustrie, radio, olie-industrie en drukkerijen. Ook deze eis is oud en het is altijd aardig deze speciaal uit Midden-Java te horen komen. De eis wordt gesteld met absolute negatie van de belangen van anderen in Indonesië. Er staat nooit bij, door wie de vitale bedrijven moeten worden genationaliseerd, maar het is duidelijk, dat bedoeld wordt de Republiek Djokja. Bewust wordt vergeten de omstandigheid, dat men in Oost-Indonesië, in Borneo, Sumatra's Oostkust, enz., ook belangen heeft bij spoorwegen, radio, telefonie, enz. Wanneer er genationaliseerd moet worden, dan zal de Federatie nationaliseren, en dat met het volste recht, ja, met veel meer recht dan Midden-Java, aangezien de Repugliek altijd weigert te bedenken, dat de spoorwegen een dergelijke bedrijven aldaar voor een niet gering aandeel zijn betaald door wat men destijds noemde de buitengewesten. Java was een terrein, dat altijd met grote tekorten op de begrotingen voorkwam en deze tekorten werden voor een deel gedekt uit de overschotten van goed producerende gebieden als West-Java, Sumatra's Oostkust, enz. Ondanks deze omstandigheid komt het grootste geschreeuw altijd weer uit Midden-Java.

En dat de Sobsi van de huidige ontwikkeling totaal niets begrijpt, moge tenslotte blijken uit de volgende eis uit hun memorandum: De Nederlanders moeten de Republikeinse vakbeweging erkennen, benevens de bestaande Republikeinse arbeidswetgeving. Neen, mijne heren, onder de huidige omstandigheden hebben de **Nederlanders** niets meer te erkennen. Deze erkenning zou waardeloos en een slag in de lucht zijn.

Zo er van een erkenning sprake moet zijn, dan moet deze komen van de zijde der **Federatie**. Alvorens derhalve verdere „romans" te schrijven bestudeerde de Sobsi eerst wat nauwkeuriger de politieke ontwikkelingen der laatste 2 jaren."

DE AMSTERDAMSE BEURS.

Conversielening 99 1/16; Koninklijke 349 ¼; Unilever 295½; Philips 226; AKU 167; Scheepsvaartunnie 187¾; Delimy 162½; A'damrubber 172½.

Er was weinig activiteit te bespeuren, de stemming was vast.

Portugal, land met langzaam tempo

Een geduchte dictatuur?

Door de grote aandacht, welke Franco op het Iberische toneel voor zich opeist, leeft het Portugal van Salazar min of meer in de schaduw. In de vaklitteratuur is er wel het een en ander bekend geworden van de corporatieve staat die in deze Europese uithoek werd ingesteld, doch de berichten en vooral de feiten dringen toch slechts op schaarse wijze tot de grote wereld door en rond de persoon van Salazar is dan ook veelal een net van geruchten geweven. Insiders verklaren, dat het bewind dat de talentvolle minister-president van uit Lissabon voert, van totalitaire aard is en minder vrijheden garandeert dan de Westerse democratiën, doch zelfs tegenstanders van het regime erkennen, dat er gedurende de twintig jaren dat dit bewind in Portugal gevestigd is, veel verbeterd is en dat er althans aan de chaotische toestand van onrust der dertiger jaren, een einde gekomen is.

Salazar houdt de aangelegenheden, welke het land betreffen, vast in de hand. Lonen en prijzen worden gecontroleerd en er bestaat een omvangrijke censuur op nieuwsberichten. Niettemin verschijnen er regelmatig in de pers scherpe artikelen welke tegen de regering gericht zijn en bepaalde dagbladen voeren zelfs een voortdurende oppositie. Salazar beschikt dus over een zekere mate van sportiviteit; zelfs is een ieder vrij om zich bij verkiezingen tot candidaat te stellen doch uit het feit, dat niemand zich daarvoor beschikbaar stelt, leidt men af, dat zij van te voren toch overtuigd zijn van hun nederlaag.

Lage levensstandaard.

Portugal is een landbouwstaat, doch onder het regime van Salazar is enigermate geprobeerd om op grote schaal te industrialiseren. Twee grote stuwdammen zijn in aanbouw en zullen vermoedelijk over enkele jaren in gebruik kunnen worden genomen. Tot nog toe was een goede industrialisatie onmogelijk door de hoge prijs van electriciteit, omdat alle middelen tot opwekking van deze energie in handen van buitenlanders waren. Langzaam maar zeker komt er echter verandering in de toestand, doch het element „langzaam" overheerst nog te sterk bij zulk een grote behoefte. Dit geldt ook voor de woningbouw; het land is niet door de wereldoorlog getroffen, doch reeds in 1939 was de huisvesting er zeer slecht. De Salazar heeft nu een bouwprogramma op stapel gezet, doch regeringsambtenaren schatten, dat het nog wel een 15-tal jaren kan duren, voordat dit plan over de eindstreep gekomen is. Zowel op het land als in de steden heerst grote armoede en de algemene levensstandaard is laag. Dit kan men ten dele ook wel afleiden uit het lage culturele peil.

Officieel verluidt reeds, dat 45 procent van de bevolking lezen noch schrijven kan doch buitenlandse waarnemers stellen dit getal nog liever op 65 procent. Dit vraagstuk heeft Salazar echter op energieke wijze ter hand genomen. Kosteloos verplicht onderwijs is nu bij de wet vastgesteld voor de eerste vier leerjaren; op dezelfde voorwaarden mogen leerlingen echter zes jaren op school blijven. Voortgezet onderwijs moet echter bekostigd worden en wel naar gelang van het inkomen der ouders.

Uit alles blijkt dat er ook in dit gedeelte van het Iberische schiereiland nog veel voor verbetering vatbaar is. Niemand zal echter kunnen ontkennen, dat Salazar zijn aandeel in de moderne evolutie ruimschoots heeft opgebracht. Ook deze staatsman heeft onmiskenbaar zijn gebreken, doch moet men deze niet veeleer aanrekenen als „les défauts de ses qua ité's?" Binnenkort wordt er in Lissabon een proces gehouden tegen een aantal personen, die in April van het vorig jaar een staatsgreep beraamden. De inventarisatie van het Salazar-regime zal dan ongetwijfeld in de pers worden opgemaakt en het is misschien wel nuttig zich nu reeds van tevoren van enkele feiten en werkelijke toestanden op de hoogte te stellen.